

Po subjektivní stránce vyžaduje se k skutkové podstatě přečinu, by pachatel byl si vědom toho, že šířením nepravdivé zprávy vyvolává určitý, v zákoně uvedený následek, tedy v tomto případě překotné a hromadné vybírání vkladů. Zrušovací soud jest názoru, že pojmu »jinakého rozšiřování« hoví nejen sdělování od osoby k osobě, neboli pachatelem více různým osobám na více místech, nýbrž má za to, že rozšiřováním je také, když nepravdivá zpráva sdělena byla i jediné jen osobě, ale za okolností, za nichž pachatel může vědět, že se zpráva rozšíří způsobem shora naznačeným, a že vyvolává též shora zmíněné nebezpečí překotného a hromadného vybírání vkladů, při čemž čin je dokonán již šířením zprávy, bez ohledu na to, zda dojde snad činem pachatelovým k poruše v pravidelném životě obchodním neb úvěrním. Záleží tudíž vždy na okolnostech případu, za nichž nepravdivá zpráva byla rozšiřována. Nalézací soud po této stránce výslovně zjišťuje, že obžalovaný byl si vědom toho, že sdělení jeho zprávy způsobí překotné a hromadné vybírání vkladů. V tomto zjištění jest za daných okolností, za nichž výrok obžalovaným byl pronesen, zjištěno též vědomí obžalovaného o rozšíření jeho nepravdivé zprávy do širšího, individuálně neobmezeného kruhu obyvatelstva, zvláště když se obžalovaný ani nehájil tím, že žádal B-e, jemuž v jeho kuchyni u přítomnosti jeho manželky nepravdivou zprávu sdělil, by považoval zprávu tu za důvěrnou a dále jí nesděloval, takže musel předpokládati, že manželé B-ovi, kteří měli sami v bance P. značný vklad, zprávu jeho sdělí dále, zvláště když pro šíření takovéto zprávy byly následkem úpadku jiných bank příznivé podmínky. Zjištěno jest totiž, že právě v době, do níž padá závadná činnost obžalovaného, byly poměry neklidné a z peněžních ústavů se vklady hromadně vybíraly, ježto krátce před tím více bank upadlo. Za takovýchto okolností byla zajisté půda pro rozšiřování poplašné zprávy o úpadku banky P. velmi vhodná a nebezpečí s rozšiřováním spojené tím větší.

Čís. 1490.

Pokud jde o zpronevěru (§ 183 tr. zák.), prodal-li komisionář přes komitentův zákaz zboží na úvěr nebo pod cenou.

(Rozh. ze dne 12. února 1924, Kr I 690/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v zasedání neveřejném zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního jakožto nalézacího soudu v Praze ze dne 20. září 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry dle §§ů 183, 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Soud nalézací vzal za dokázáno, že obžalovaný během roku 1922 obdržel na vícekráte do komise od firmy Bedřich P. zboží v úhrnné ceně 17.751 Kč se závazkem, zboží ihned po prodeji zaplatiti neb neprodané

zboží vrátiti, že obžalovaný zboží prodal, ale stržených peněz firmě P. neodvedl, nýbrž sobě ponechal a pro sebe použil. Z dalších důvodů, kde jest zevrubněji uveden obsah jednotlivých průvodů, vychází však na jevo, že šlo o déle trvající obchodní spojení mezi obžalovaným a firmou P., za kterého odebráno bylo zboží v ceně, uvedenou částku daleko převyšující, a že 17.751 Kč bylo jen nedoplatkem z konečného súčtování, ježž omlouvá obžalovaný tím, že jednak později splátky v hotovosti činil, pokud se týče zboží v ceně 3458 Kč vrátil, jednak že část zboží v ceně přes 2000 Kč prodal na úvěr a že na zboží též vzhledem k špatným hospodářským poměrům hodně prodělal. Rozsudek nevyslovuje se o tom, pokud soud nalézací těmto omlouvám obžalovaného uvěřil nebo neuvěřil, nýbrž přechází přes ně poukazem na okolnost, zjištěnou výpovědí svědka K-a, že obžalovaný nebyl dle úmluvy oprávněn zboží prodávati na úvěr nebo pod cenou. Právem označuje stížnost rozsudek dle Šu 281 čís. 5 po případě 9 a) a 10 tr. ř. zmatečným. Třebaže se mohlo jednati o zpronevěru, použil-li obžalovaný věci svěřené pro sebe, nebo nechal-li si peníze, stržené za zboží a neodvedl-li jich Bedřichu P-ovi, dav tím jasně na jevo úmysl, věci ty pro sebe užiti a oprávněnému nevrátiti, kdyžtě šlo o zboží, dané do komise s výhradou práva vlastnického až do úplného zaplacení, neplatí to bez výhrady o zboží, které obžalovaný na úvěr nebo pod cenou prodal a to ani tehdá, byl-li postup ten komitentem při odevzdání zboží výslovně zakázán. Pod trestný předpis o zpronevěře spadalo by jednání to jen, kdyby prokázán byl komisionáři úmysl, úplatu za zboží, na úvěr prodané, svého času si přivlastniti, po případě kdyby zjištěno bylo, že prodej pod cenou nestal se snad jen následkem nepříznivé obchodní konjunktury, nýbrž za účelem nekalým. Postup ten činí ovšem prodatele soukromoprávně zodpovědným, nečiní ho však ještě nutně trestným. Jelikož soud nalézací, pokud z rozsudku vidno, skutkového stavu s tohoto hlediska vůbec nezkoumal, jest rozsudek, odsuzující stěžovatele na tomto podkladě pro zločin zpronevěry a to věci v hodnotě i 2000 Kč převyšující, jednak nejasným a neúplným, jednak právně pochybeným. Bylo proto za podmínek Šu 5 novely k trestnímu řádu ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878 odůvodněné stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti jako zmatečný již v sezení neveřejném a věc vrátiti k opětnému projednání a rozsouzení do první stolice.

Čís. 1491.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pokud spadá pronajímání bytů v lázeňském místě tomu, kdo je dává do podnájmu lázeňským hostům, pod skutkovou podstatu Šu 8 zákona.

(Rozh. ze dne 13. února 1924, Kr I 287/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Chebu ze dne 12. března 1923, jímž byli obžalováni sprostěni z obžaloby pro přečin podle Šu 8 čís. 3 zákona ze dne